

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Marek Maasikmets
Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ
marek.maasikmets@klab.ee

Teie 27.02.2025

Meie 21.03.2025 nr 2.2.-1/25/9-2

Taotluse läbi vaatamata jätmine

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie taotluse uuringus „Õhusaaste ja haigestumise vaheliste seoste analüüs ning ülevaate koostamine teistes riikides rakendatud hoiatussüsteemidest“ isikuandmete töötlemiseks ilma andmesubjekti nõusolekuta.

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 6 kohaselt on AKI kooskõlastust vaja taotleda kahel juhul:

1. kui uuring põhineb eriliiki isikuandmetel ning puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4) või
2. kui tegemist on täidesaatva riigivõimu uuringu või analüüsiga, mis viiakse läbi poliitika kujundamise eesmärgil (IKS § 6 lg 5).

Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 1 kohaselt teostab Vabariigi Valitsus täidesaatvat riigivõimu Eesti Vabariigi põhiseaduse ja seaduste alusel vahetult või valitsusasutuste kaudu. VVS § 38 nimetab täidesaatva riigivõimu asutustena valitsusasutused ja valitsusasutuste hallatavad riigiasutused. VVS § 39 lõige 1 sätestab, et valitsusasutused on riigi eelarvest finantseeritavad asutused, millele seadusega või seaduse alusel antud põhiülesandeks on täidesaatva riigivõimu teostamine. VVS § 39 lõige 3 loetleb valitsusasutused ning sätestab ühtlasi, et seadusega võib ette näha ka teisi valitsusasutusi.

Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ tegutseb osaühingu vormis. Äriseadustiku kohaselt on osaühing ettevõtjana kaupu või teenuseid pakkuva äriühingu liik (ÄS § 1 ja § 135). Seega ei ole osaühing seaduse alusel loodud täidesaatvat riigivõimu teostav valitsusasutus. Sellest tulenevalt ei saa Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ olla iseseisevaks isikuandmete vastutavaks töötlejaks täidesaatva riigivõimu poliitika kujundamise eesmärgil tehtavate uuringute läbiviimisel IKS § 6 lõike 5 alusel.

Justiitsministeerium on andnud IKS § 6 lõike 5 kohta järgmise selgituse: IKS § 6 lõikes 5 on sätestatud, et teadusuuringuks loetakse ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil. Siinkohal on oluline, et välja on toodud kaks tingimust, mis peavad olema täidetud. Esmalt analüüsid ja uuringud teostatakse täidesaatva riigivõimu poolt ning teisalt, uuringud ja analüüsid on vajalikud poliitika kujundamiseks. Põhiseaduse (PS) § 86 sätestab, et täidesaatev riigivõim kuulub Vabariigi Valitsusele. PS kommenteeritud väljaandes on § 86 kohta märgitud, et Vabariigi Valitsus asub täidesaatva riigivõimu tipus ning talle kuulub koordineerimis- ja järelevalvefunktsioon täidesaatva riigivõimu asutuste üle. PS ei ava valitsusasutuse mõistet, küll on seda tehtud Vabariigi Valitsuse seaduses (VVS). Valitsusasutused on VVS § 39 lg 3 kohaselt ministeeriumid, kaitsevägi ja Riigikantselei, samuti

ametid ja inspeksioonid ning nende kohalikud täidesaatva riigivõimu volitusi omavad asutused. Seadusega võib ette näha ka teisi valitsusasutusi. Nii näiteks on valitsusasutused ka prokuratuur ja vanglad.

Seadusandja on IKS § 6 lõikes 5 öelnud, et poliitika kujundamise uuringuid saab teha üksnes täidesaatev riigivõim. Eelnõu menetlemisega seonduvatest materjalidest ei ilmne, et seadusandja oleks antud küsimuses kaalunud ka muid võimalusi, nt IKS § 6 lõike 5 kohaldamisala laiendamist laiemalt riigielu küsimustega seotud analüüsidele ja uuringutele. Seetõttu leiame, et IKS § 6 lõiget 5 tuleb tõlgendada kitsalt ning selle alusel saavad poliitika kujundamise analüüse ja uuringuid teha üksnes valitsusasutused.¹

IKS § 6 lõike 5 kohaselt tuleb Andmekaitse Inspeksiooniga kooskõlastada täidesaatva riigivõimu uuring, mis viiakse läbi poliitika kujundamise eesmärgil. Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ ei ole täidesaatva riigivõimu asutus, mistõttu ei kuulu uuringu läbiviimine IKS § 6 lg 5 alusel Andmekaitse Inspeksiooni poolt kooskõlastamisele.

Tulenevalt eeltoodust jätan Teie taotluse läbi vaatamata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel

¹ Justiitsministeeriumi 22.01.2024 vastus selgitustaotlusele nr [2-6/24-7834-2](#)